

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljave naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Slovensko uradovanje pri sodiščih.

Po mnogoletnem težkem boju smo dosegli, da je na Kranjskem vsaj pri sodiščih prišlo do veljave načelo, da je s slovenskimi strankami slovenski uradovati in da je v slovenskem jeziku pisane vloge reševati v tem istem jeziku. Razmere pri sodiščih sicer tudi poslej še niso bile v jezikovnem oziru take, da bi mogli biti z njimi zadovoljni, a zadostovale so vsaj za silo, vsaj toliko, da je bilo možno brez posebnih bojov čakati boljših časov.

V zadnjem času pa se čedalje jasneje kaže, da hoče sodna uprava utesniti slovensko uradovanje, nas opleniti jednega dela pristoječih in prisanih nam pravic, ter polagoma zopet iztisniti slovenščino iz njenih pozicij.

V to svrhu se zlorablja novi civilnopravni red. Že opetovano smo govorili o tem, kako graško višje deželno sodišče postopa s slovenskimi rekurzi in apelacijami, da namreč izdaje na te slovenske vloge nemške rešitve, a vzlic vsem protestom nadaljuje graško sodišče s svojim počenjanjem.

Po prejšnjem sodnem redu je višje sodišče graško pošiljalo svoje odločbe v nemškem jeziku na prve instance, katere so te odločbe prelagale. Tako je bilo preskrbljeno, da so slovenske stranke dobivale rešitve na rekurze in apelacije v slovenskem jeziku, četudi samo v prevodu. Te prakse ne opusti popolnoma po razupitega Waserja tradicijah delujoče graško višje sodišče niti sedaj, dasi morajo prve instance po § 2154 pravilnika vse višjesodne odločbe dostavljati strankam brez vsacega pristavka, ker morajo stranke dobivati tiste in take odločbe v roke, kakoršne je izdala druga instanca.

Ker je torej zaukazano, da se morajo odločbe druge instance nespremenjene in torej tudi neprevedene na kak drugi jezik dostavljati strankam, bi bila dolžnost druge instance, da že ona poskrbi, da dobe stranke rešitve višjesodnih odločb v tistem jeziku, v katerem so bile sestavljene njih vloge, to pa toliko bolj, ker na sebi dosti neliberalne jezikovne naredbe, s katerimi se je zaukazala slovenska rešitev slovenskih vlog, do danes še niso odpravljene.

Vzlic vsem ugovorom ne neha višje sodišče izdajati na slovenske vloge nemške razsodbe in se te nemške razsodbe dostavljajo slovenskim strankam. Znanih nam je več taci slučajev. Omenimo naj samo jednega, ker se je zaključil z jako značilno rešitvijo. Slovenski odvetnik je vložil pri deželnem sodišči ljubljanskem tožbo v slovenskem jeziku, na katero je dobil slovensko rešitev. Proti rešitvi vložil je rekurs na višje sodišče v Gradcu. Rekurs je bil pisan slovenski, a odločba višjega sodišča, katere se mu je dostavila, je bila v nemškem jeziku.

Odvetnik se je proti temu pritožil na pravosodno ministerstvo in zahteval, naj naroči graškemu višjemu sodišču, da mora na slovenske vloge izdajati slovenske rešitve. To pritožbo je ministerstvo rešilo s tem, da je odredilo, kar se je po poizvedbah izkazalo kot potrebno, ljubljansko sodišče pa je dotičnega odvetnika obvestilo o tem v — nemškem jeziku, prav kakor da se je iz podane pritožbe hotelo norčevati.

Ta slučaj priča, da ne skuša samo druga instanca vsiljevati strankam nemške odločbe, ampak da so tudi že prve instance začele tako delati. Da, prišli smo že tako daleč, da izdajajo prve instance

na slovenske vloge nemške rešitve. Tak slučaj se je primeril v Kočevju. To sodišče je na slovenski oglas tirjatve izdalo odločbo z dne 22. februarja t. l., št. A 51/98/1 v nemškem jeziku. Dotični odvetnik je bil tako energičen, da se je pritožil na ministerstvo. Novomeško okrožno sodišče mu je dostavilo rešitev te pritožbe v slovenskem jeziku.

Naši odvetniki bi lahko te slučaje izdatno pomnožili in navedli bi lahko še drugih dokazov, kako nadležno se slovenskim strankam usiljuje nemščina. Državno pravdnništvo ljubljansko razpošilja v konkurznih stvarih tudi slovenskim strankam le samonemške „Fragebogen“.

Tem najnovejšim poskusom sodnih oblastev, utesniti slovensko uradovanje koder se da, se mora slovensko občinstvo in se morajo zlasti slovenski odvetniki odločno upreti, toliko odločneje, ker naša državnozborna delegacija ali nič ne stori, ali pa nič upliva nima. Ne pozabimo nikdar, da naša država še vedno ni to, ker se imenuje pravno državo!

V Ljubljani, 17. maja.

Delegacijska odseka za zunanja dela.

Avstrijski in ogerski del. odsek za zunanja dela sta se te dni bavila s proračunom in ekspezejem grofa Goluchowskega. Oba odseka sta izrekla zun. ministru popolno zaupanje glede njegove politike in njegovih političnih sredstev. Že v tem odseku pa so povdarjali nekateri govorniki z vso odločnostjo, da bodo proti vojnemu kreditu 30 milijonov, katere zahteva vojni minister Kriegshammer. Grof Goluchowski je na to odgovarjal, da je na Balkanu in v orijentu sicer mir, a vojni požar more nastati kar čez noč, in nato mora biti Avstro Ogerska pripravljena.

Nagodba in položaj Banffyjeve vlade.

Ogerska vlada je izjavila, da je zadovoljna, da se nagodbeni provizorij za jedno leto podaljša, ako se avstrijska vlada obveže, da izvrši nekatere najvažnejše točke pogodbe z avstro-ogersko banko tudi na podlagi § 14. — „Nar. Listom“ se iz Budimpešte poroča, da se je ondi položaj jako poslabšal. Vsa opozicija pod vodstvom Apponyja grozi, da zavrne drugi nagodbeni program ter da bode vrgla Banffyjevo ministerstvo z obstrukcijo po dunajskem kopitu.

Italijani v Švici. V kantonu Tessin je sedaj zbirališče radikalnih elementov v Švici živčih Italijanov. Tu se zbirajo z beguni iz Italije. Švicarska vlada uvideva nevarnost tega zbiranja, zato bode begune izgnala. Na meji pa je vojaštvo, ki bode vse begune zaprlo, in s tem bode dosežen mir. Socijalisti in republikanci hočejo v Luganu izdajati nov list „Italia Nuova“ kot nadomestilo zatrtga milanskega „Popolo“.

Oderuštvo židov z žitom. Ker se cene žita že nekaj mesecev strahovito dvigajo, zasledujejo sedaj povsod v Evropi z veliko skrbjo izpremembe na kurznih tabelah produktih borz. Draginja, ki je povzročila v Italiji in v Španiji cele ustanke in revolucijo, se pokazuje tudi že v Avstriji in čutimo jo tudi že doma. A dočim dolže socijalisti in republikanci vlade, da so krive draginje radi visokih carin, dokazuje „Dent. Volksblatt“, da so krivi gorostasni žitnih cen le židovski spekulantje, ki so pokupili že do decembra minolega leta ogromne mase žita, da delajo sedaj, ko je dovoz iz Amerike nemogoč, velikanske kupčije. Na četu teh oderuških spekulantov stoji večkratni milijonar Levi, Jozef Leiter v Chicagu, ki si pridobi s to borzno igro ogromne svote.

Protiburševske demonstracije pred sodiščem.

(Konec.)

Priča stotnik Ludovik Reindl je slišal 20. februarja kričanje v Vegovih ulicah in videl, da sleduje kacij 30 oseb nekega mladeniča. Ker se mu je zdelo, da bode mladenič omagal, ker so ga topli, se je vstopil mej drhal in mej preganjanca. Tolpa se je nato ustavila, mladenič pa je nekam ušel. (Napadenec je bil naslednja priča.)

Priča Stöcklinger, jurist, „Karnijolec“, pripoveduje, da so njega in nekatere tovariše pri vstopu v Hilserjevih ulicah napadli ljudje s kepami in kameni. Zato se je končno umaknil v prodajalno Zupana; na pragu pa ga je Milavc s palico udaril. Zupan je stopil iz prodajalnice ter skušal ljudstvo pomiriti, a zaman. Ko so hoteli vrata zapreti, so se demonstrantje upirali v vrata, da so pokala. Stöcklinger je vsled krika in vika nazadnje sam skočil ven, kjer so mu zbili z glave klobuk in ga topli. A ušel je. Klobuk je dobil nazaj.

Preda. Kje vas je udaril Milavc?

Stöcklinger: Ko sem stopil v Zupanovo prodajalnico.

Preda.: Kaj so pa vpili vaši napadalci?

Stöcklinger: Vpili so: Imeti ga moramo. Ven mora!

Milavc: Ponavljam, da sem bil od Stöcklingerja tako daleč, da ga sploh nisem mogel udariti, če bi ga bil tudi hotel. Stöcklinger je pa sam zamahnil s palico in jaz sem mu le pariral.

Dr. Tavčar: Priča, prvič ste dejali, da ste bili večkrat udarjeni, danes pravite, da ste bili le jedenkrat udarjeni.

Dr. Poček: Priča, Erbežnik je tožen, da je kričal: „Vun mora, sicer bomo „šajbe“ pobili!“ Ali je res tako vpil?

Stöcklinger: Čul sem samo: Vun mora!

Dr. Poček: Dejali ste, da ste svojega napadalca čakali, hoteli ga pozneje spoznati, pred Recherjevo hišo, a Milavc stanuje na Žabjaku!

Stöcklinger: Ker mi je nekdo povedal, da moj napadalec v Recherjevi hiši stanuje in da je osmošolec.

Zupan Hribar.

Preda.: Kak vtisk je napravila na vas vsa demonstracija 20. februarja?

Priča zupan Hribar: Na lice mesta sem prišel okoli polu 12., ker mi je bilo naznanjeno, da se v „Zvezdi“ nekaj pripravljajo. A v „Zvezdi“ takrat še ni bilo mnogo ljudi. Pred kazino pa je bila cesta precej polna. Zato sem ukazal redarjem, naj se ondi cesta izprazni. To se je zgodilo. Občinstvo je demonstrovalo le za barijerami. Glede vtiska pa moram reči, da niso hoteli demonstrantje kaj posebnega napraviti. Bili so v „Zvezdi“ večidel nezreli dečki in veliko ženstva. Silovitega vedenja ni bilo. Ker sem narod miril, se me je iz občinstva pozvalo, naj ne mirim njega, ampak naj okaram pri oknu se rogajoče burše. Zato sem hotel prositi nemške burše, naj odlože svoje karnijolske čepice in reči jim, naj se pri oknu nikar tako izzivajoče ne vedejo, saj sem bil prepričan, da bode potem mir. Ko sem prišel v kazino, poznal sem le prof. Binderja. Šel sem k buršem v sobo ter rekel: Lepo prosim, da ne sedite pri oknu, ali da vsaj čepice odložite. Poznal po imenu nisem nikogar, razen Kaiserja. Burši so mi rekli: „Wir wissen nicht, ob das unserem Volksthum nicht schaden würde“. Ko sem jih zavrnil, da bo njim in njh „Volksthum“-u le koristilo, ako so miroljubni, so mi rekli: „Nam je vse jedno, ako je vsa „Zvezda“ polna ljudi. Mi se zanašamo na varstvene odredbe.“ Rekli so mi še na to, da prosijo časa za pomislek. Nato sem odšel iz kazine ter kmalu potem nekega izmej komisarijev prosil, naj gre burše vprašat, kaj so sklenili. Odgovorili so, da se nikakor ne umaknejo. Ljudstvo je mej tem vpilo: „Živela slovenska Ljubljana!“, burši pa so se smejali in regali pri oknu ter še bližje k steklu prisedli. Pred kazino je bilo še drugo nemško občinstvo. Šel sem tudi k tej gosposdi in jo prosil, naj se umakne. Slabo sem jo

skupil. Odločno in neuljudno so mi odgovorili, da nimam tam ničesar iskati, da so na svojem prostoru. In stopili so še bolj vun. To je seveda ljudstvo le dražilo.

Preds.: Redarstva je bilo torej precej. Ali bi redarstvo moglo zabraniti, če bi hotelo ljudstvo v resnici „Karnijolce“ vun pometati?

Župan: Ne, redarstvo bi tega ne bilo moglo zabraniti niti z golimi sabljami. Občinstvo se je pa samo dosti daleč od kaznine umikalo.

Preds.: Ali poznate Štefeta g. župana?

Župan: Lani se le sem ga spoznal pri državnozborni volitvi kot jednega najstrastnejših agitatorjev proti kandidatu narodne stranke. Videl sem ga v „Zvezdi“ kake trikrat. Govoril sem z g. baronom Rechbachom, ko se mi je približal. Na njegov nagovor sem mu rekel: „Pustite me v miru; z vami nimam ničesar govoriti!“ Sicer sem ga še parkrat videl, ko je tekal sem ter tja.

Preds.: Ali ste z obtoženimi dijaki prej kaj občevali?

Župan: Ko sem bil pri dež. predsedništvu, mi je ekselencja baron Hein pokazal listek s pozivom v „Zvezdo“. O nameravanem shodu mi ni bilo dotlej nič znano. Rekel sem predsedniku, da odgovornost za red prevzamem in zanj jamčim. Sicer pa bom prosil žandarmerijo ali vojaštvo. Nato sem vprašal po telefonu komisarja Podgorška, če kaj ve o tem. G. Podgoršek mi je odgovoril, da ve in da je že odredil, naj redarji odstranijo listke. Pri predsedniku pa sem mislil, da se nameravajo demonstracije radi prepovedi igre: „Nemški ne znajo“. — Drugo jutro poslal sem po visokošolca Kandareta in ga prosil, naj vpliva, da se demonstracij ne udeležijo slovenski akademiki. Kandareta mi je obljubil za svojo osebo, da ne pojde nikamor, za druge pa je jamčil le za slučaj, da jih bo dobil. V „Zvezdi“ sem gledal za akademiki, a nisem videl nobenega.

Preds.: Ali ste čuli, da akademiki nameravajo demonstracije?

Župan: Ne. To se mi ni povedalo niti pri vladi, niti pri policiji. Šele drugo jutro so mi povedali, da so štiri visokošolce prišli.

Dr. Pirč: Ali ni prišla k županstvu neka deputacija visokošolcev z resolucijo, s katero je obljubila, da se dijaki ne udeležijo nikakih demonstracij, ako ne bodo burši izživali?

Župan: To je res. Deputacija mi je zagotavljala to.

Dr. Šušteršič: Ali vam je znano, da je bilo prepovedano ljudem v „Zvezdi“ v gruclah zbirati se?

Župan: Da.

Dr. Šušteršič: A Podgoršek je že povedal, da je kazinsko občinstvo venderle v gruclah stalo pred hišo in se navzlic prošnji in ukazu ni hotelo umakniti. Ali to vi, g. župan, potrdite?

Župan: Da, jaz tudi.

Dr. Šušteršič: Občinstvo v „Zvezdi“ je šele s časom postalo razburjeno. Kje tiči vzrok temu?

Župan: Burši so se pri oknu rogali in smejali ali si napivali.

Dr. Šušteršič: Prav provokatorično so se toraj vedli?

Župan: Da.

Dr. Tavčar: Kdaj so ti pa izročili dijaki svojo spomenico?

Župan: Nekaj dni pred izgrede.

Dr. Poček (Štefetu): Vi ste glede županovega vedenja napram vam drugače izpovedali.

Štefe ponovi zopet vse, kakor je govoril prej o svojem nastopu z županom.

Župan: Spominjam se, da je nekdo v moji bližini v „Zvezdi“ rekel: „Nekoga so aretovali“. Jaz sem nato nekega stražnika vprašal: „Koga?“ Stražnik pa ni vedel. Nato sem tistemu stražniku dal ukaz in naročilo, naj aretiranca izpuste, misleč da bo to pomirjevalno uplivalo na ljudstvo. Drugemu, najmanj pa Štefetu nisem dal nobenega ukaza. Ali je bil takrat Štefe pred menoj ne vem, a to vem, da z njim nisem govoril.

Dr. Šušteršič: Ali poznate, g. župan, pričo Rasbergerja?

Župan: Do danes ga nisem poznal. Komisar Podgoršek mi je povedal, da se vprašuje radi njegove verodostojnosti. Dognali smo, da je bil 28 krat kaznovan pri nas radi goljufije, tatvine in raznih prestopkov. Skrat je bil siloma priveden v zapor. Sploh je Rasberger slabo zapisan individuum.

Dr. Krisper: Ali ni tudi na pokopališču kradel?

Župan: Da, našla sta ga cerkovnikov sin in hlapec, ko je odpiral denarno tržico pred velikim križem pokopališča. Takrat je Rasberger utekel. Toda v tržico se vso zimo ni nabralo več, kakor par krajcarjev. — Rasbergerja so videli čestokrat hoditi po pokopališču. Tudi cvetlice je kral. Oče sam je trikrat prosil, naj ga zapro.

Otrok — priča.

Priča Žebre, deček, je videl, ko so Nemci „frise“ kazali. Nekdo mu je ponudil krono, če vrže kepo, a tedaj je prišel redar. Videl je burše jezike kazati.

Preds.: Kaj so rekli ljudje, ki so to videli?

Žebre: Nisem ničesar videl in slišal.

Drž. pravdnik Pajk: Kje si bil, predno si prišel v „Zvezdo“?

Žebre: Pri „Lahu“. Tam sem slišal, da bodo šli Slovenci nad Nemce.

Preds.: Ali je bil kdo izmed teh tukaj ondi? Žebre: Od teh nobeden.

Slučaj Mavec.

Priča Šmalec (redar) pripoveduje, da je dobil klobuk Stöckingerja pri Mavcu. Mavec je rekel, da je klobuk našel, ter ga je dal nazaj. Šmalec je klobuk Stöckingerja vrnil.

Dr. Poček: Kje ste izvedeli, da ga ima Mavec?

Šmalec: Povedal mi je to 6leten deček.

Gleda Milavca (dodatek).

Herzog: Ko je hotel Milavca v „Zvezdo“ sem mu to branil. Nato me je Milavc vprašal, zakaj da ne sme ter me vprašal za številko.

Milavc: Redar Herzog me je brez vzroka suval, zato sem pogledal njegovo številko, da se pritožim.

Odkod listki.

Pokliča se priča Iv. Špindler, poslovođa tiskarne v Celju.

Dr. Krisper je proti zaprisegi g. Špindlerja, ker je listke tiskal, toraj je vsaj tonko demonstracij deležen, kakor tisti, ki so listke delili.

Drž. pravd. Pajk: Naj se vsaj zaslisi!

Dr. Šušteršič se pridruži dr. Krisperju.

Dr. Krisper: Isto predlagam glede priče Sachsa.

Drž. pravd. Pajk: Zakrivila sta le prestopke proti tisk. zakonu.

Dr. Krisper: Morda je bil g. Sachs v zvezi z ljubljanskimi demonstrantami. Naj ga postavi drž. pravdnik na zatožno klop! Zato protestujem, da bi se Sachs zaslislal.

Sodišče je sklenilo na podlagi §-a 170., da se zaslisi obe priči, a da se ne zaprisežeta.

Preds.: V smislu §-a 130. vas pozivljam, da poveš, ali hočete izpovedati ali ne.

Špindler: Da, hočem.

Preds.: Ali poznate te listke?

Špindler: Da. 18. februarja jih je v Celju naročil znan mi jurst, češ, da namerava neko pustno šalo. Zato sem jih dal v delo. Računa je bilo 5 gld. O demonstracijah sem izvedel še le pozneje.

Priča Henrik Sachs, strojevodja tiskarne v Celju, izjavi, da bo govoril. Pove isto, kar Špindler. Tiskalo se je okoli 5000 listkov. Čudno se mu je zdelo, da se naroča kaj takega, a vedel ni, čemu bodo. Naročnik sam mu je rekel, da priredi neko šalo.

S tem so bile zaslisane vse priče. Predsednik pozove zapisničarja, avskalcanta dr. Hribarja, naj prečita vladno ovadbo. Se zgodi.

Potem se prečita sprčevalo tomišelskega županstva glede obtožence Iv. Modica. Sprčevalo župana trdi, da je Modic prepirljivec in spletkar. Sprčevalo obč. odbora s podpisom 11 občinskih svetnikov tomišelske občine pa pravi:

Podpisani odborniki tomišelske občine izjavljamo, da proti g. Janezu Modicu, visokošolcu, tu ni nič slabega znanega. Gosp. Janez Modic je trezen, miroljuben in uhujen ter je zaradi teh svojih lastnosti mej prebvalci občine priljubljen in spoštovan. — V Brestu, dne 10. maja 1898.

Nato se prečitajo županska sprčevala o vedenju obtoženih visokošolcev. Sprčevala so vsekozi jako ugodna. Končno se prečitajo še poročila o začetnih in končnih demonstracijah, katera so prinesli „Slovenski Narod“, „Slovenec“ in „Slovenski List“.

Predsednik naznani, da se nadaljuje obravnava v nedeljo ob 9. dopoldne.

* * *

Nedeljska obravnava se je zopet začela ob polu 10 dopoldne. Najprej je govoril javni tožitelj, državni pravdnik Pajk: Demonstracije same na sebi — pravi obtožitelj — niso po zakonih kaznjive. A te demonstracije, ki so se vršile 20. februarja so prepovedane. V dokaz tega moramo vedeti najprej vzrok in namen teh demonstracij. Spočetka so še sami velikošolci hoteli z grožnjo prisiliti nemške diake, da odlože svoje trakove in kape. A ker sami niso mogli doseči tega, so sezahteli najprej k županu, kateremu so izročili spomenico. A tudi to ni imelo uspeha. Potem so poklicali na pomoč krščansko-socialno delavstvo, ki je na Viču sklenilo resolucijo, ki oblasti pozivlja, naj se prepove frankfurterice nositi. Ker tudi to ni pomagalo, so sledile 20. februarja dopoldne javne demonstracije v „Zvezdi“ in drugod. Te demonstracije so bile obrnjene očitno najbolj in skoraj le proti nemškim buršem. Sploh je znano da so burši dopoldne v Kazini; zato so bile dopoldne demonstracije v „Zvezdi“. Sicer demonstracije od začetka res niso bile nevarne. Iz tega pa n'kakor ni sklepati, da sklicanci t. j. Štefe in drugi niso imeli namena, povzročiti nevarne demonstracije. Da so bile potem res nevarne, dokazujejo dvignjene palice, pesti in leteči kamni, zlasti pa razni grozilni kliči. Iz tega izhaja, da so imeli demonstrantje namen silo delati in buršem čepice in trakove s silo vzeti. Gospod župan je sam povedal da je porabil ves upljiv, da ni ljudstvo prekoračilo meje; sem in tja je hodil, miril, a množica je rinila vedno dalje. Res, da ni naskočila kaznine, a iz tega še ne sledi, da ni imela namena, naskočiti jo.

Dijaštvo se demonstracij baje ni udeležilo. A kaj nivo je vendarle, kajti zakon pravi: če kdo k takim dejanjem napeljuje, če tudi se dejanj sam ne udeleži, je vsaj po § 305. kaznjiv. Da so obtoženci za bodoče izgrede vedeli sledi iz besed Miklavca, Kosca i. dr. Pri „Lahu“ so ljudje govorili: Jutri bomo šli v „Zvezdo“ in bomo Nemce nabili. Torej je res, da so obtoženci že najprej vedeli, da hočejo Slovenci burše prisiliti, da se umaknejo ali z grožnjo nanje vplivati, da odlože svoje znake. Imenovani obtoženci so torej za demonstracije agitirali in hujskali. Nato je dokazoval državni pravdnik, da je bil kolovodja vseh demonstracij obtoženec Štefe, da je Miklavc hujskal in agitiral za izgrede, da je Žargi pozivljaj k naskoku kazine ter se ustavljal redarjem, da je Kosce vabil ljudi k izgredu proti buršem, da je Luknar listke delil, da so 4 velikošolci trosili listke in zgrešili prestopke proti tiskovnemu zakonu, da je bil Mittermayer renitent, da je žugal redarjem ter jih žalil, da se je Cankar vtikal v redarjevo službo, da je Jerina kriv javne sile, da je kriv Erbežnik javnega nasilstva in hujskanja k napadu kazine, da je Mavec kradoma odnesel najdeni klobuk, da je Milavc vtikal v redarjevo službo in napadel burša Stöckingerja — itd., sploh je zaoča utemeljeval z izjavami priči, zlasti s pričevanjem redarjev priča Razbergerja, Kosa in drugih vse točke svoje obtožnice ter predlagal: visoko sodišče izreci o vseh obtožnicah — da so krivi.

Nato so začeli govoriti gospodje zagovorniki.

Dr. Iv. Tavčar zastopa dva osebi, ki sta bili pri vseh demonstracijah malo vdeleženi; zato prepušča splošna izvajanja kolegom. Jdno pa lahko povdarja: da je obširna obtožba po 2dnevni dolgovni obravnavi skoro v nič zlezla. Vsa stvar je bila že od početka silno pretirana in malo premišljena. V dokazilo navaja govornik le dopis dežel. vlade, v katerem je hudo očitjanje proti členu odvetniškega stanu, dr. Kušarju. Sad dolge preiskave proti njemu je bil ta, da se je dognalo, da ni ničesar zakrivil. In vender je drž. pravdnikstvo pustilo čitati ta vladni dopis v vsej celoti! Govornik mora torej v imenu pravice in v imenu dr. Kušarja proti takemu počtnju drž. pravdnika Pajka slovesno ngovarjati! Zagovarjati mora govornik gg. Lavriča in Milavca. Govoril bode povsem mirno, ker se mu zdi to najumestnejše. G. Lavrič je tožen na podlagi § 305., ker je baje spodbujal k nepostavnemu dejanju. Drž. pravdnik trdi, da se je dokazalo, da je Lavrič trosil listke in da je agitiral za demonstracije. Recimo, da je to dokazano, kar pa ni, manjka za § 305 vendarle vsaka objektivna podlaga. § 305 je porabljen proti dotičniku, ki je agitiral za dejanje, ki je po zakonu prepovedano. Agitacija je kaznjiva tedaj, ako si je dotičnik v svesti, da dela za repostavno dejanje in ako tudi pozvanci vedo, da so pozvani za nekaj nepostavnega. Sodišče dalje uvažuj, da je listek postavno dopustljiv, ker ne obega nič prepovedanega, ampak vabi le k sestanku v „Zvezdo“. In zakaj bi ne smeli imeti ljudje v „Zvezdi“ sestanka? Listki so imeli le lokalni pomen, in kakor z listki, ki priporočajo: Kupujte pri tem in pri tem! tako tudi s temi listki ni nobenega pregreška proti tiskovnemu zakonu ali proti določilom kolportaze. — Ako se tudi vzame, da se je dokazalo, da je Lavrič agitiral za demonstracije, še vender ni kaznjiv, kajti demonstracije, kakor je priznalo drž. pravdnikstvo samo, postavno niso prepovedane. Da so se sploh vršile, tega je krivo otroško početje nemške mladine. Župan, c. kr. uradniki in druge priče so potrdile, da so bile demonstracije s početka nedolžne ter da so šele radi kazinske protidemonstracije postale hujske. Po izvedencih se je konstatiralo, da je bila s početka demonstracija dopustna in šele radi vedenja kazinskega občinstva je postala resnejša. Za slučaje, ki so se pripetili vsled vedenja kazinotov, ne morejo biti odgovorni sklicatelji, še manj pa za vedenje nekaterih elementov, ki so se priključili v „Zvezdo“. § 305 nima torej nobene objektivne podlage. Manjka pa tudi subjektivna podlaga. Vse priče so namreč soglasno izjavile, da se slovenski akademiki niso udeležili sploh nič demonstracij v „Zvezdi“, da v „Zvezdi“ sploh ni bilo visokošolca, kajti že prej so sklenili, da se jih ne udeležijo. — Proti juristu Lavriču in kolegom se navaja, da so ob 12. ponoči dobili listke ondi, koder so šli. Konstatirano pa je tudi, da so počeli, iz gostilne grede, šale, da so „delali cigarete“ in bili prav dijaško glasni. Če pa hočem listke trositi tako, da bodo imeli uspeha, storil bom to skrivoma, a ne bom klical policaja in z glasnim govorjenjem sam sebe izdajal. Očitno je torej, da niso obtoženi dijaki z listki v nobeni zvezi, nego da so delali z listki le slabe šale, kakoršne so ob taki uri mej veselimi dijaki običajne. Citirani paragraf nima torej tudi subjektivne podlage. Ako bi nameravali obtoženci listke resno lepiti, bi jih s silo ne bili lepili! Oni torej listkov niso razširjevali, ne lepili, ampak kakor rečeno, so le burke zbijali z listki, katere so našli, in katerih je bilo povsod dovolj. To so trdili pri obravnavi vsi obtoženci. Dokazalo se jim ni, da so govorili neresnico, torej je njihova izpoved do cela resnična. Lavrič se naj torej vsake krivde oprosti! — G. Milavc je tožen na podlagi § 314. Izpoved redarja

se strinja povsem z izpovedjo obtoženca: Milavc je ugovarjal redarju, ker ga ni pustil v „Zvezdo“. Dognalo se je, da vstop v „Zvezdo“ ni bil prepovedan posameznim osebam, nego le tramam. Redar torej res ni imel vzroka zavračati Milavca. Redar pa ga gotovo ni zavračal z mehki rokavicami, ampak prav verjetno je, da ga je nagovoril bolj ostro, in zagradel ga je zavrnil Milavc, zahtevajoč pojasnila. Pojasnila pa človek vendar sme prositi! Da se Milavc pri tem ni žaljivo vedel, je priznal celo državni pravdnik sam. O kakem vmešavanju ali zabranjenju uradnega čina tu ne more biti govora, ker je imel redar le z Milavcem opravka. Milavc je pa tudi po § 411. nekažnjiv. Dokazano ni, da je Stöcklingerja udaril. Citirani § bi bil porabljen sploh samo takrat, ako bi udarec pustil vidne sledove. Če bi se bilo to zgodilo, bi poiskal Stöcklinger vsaj 2 do 3 zdravnike, da mu naredo spricevalo. Ker se to ni zgodilo, gotovo ni pustil udarec niti najmanjšega nasledka. Torej je § 411 tudi tedaj izključen, ako je Milavc Stöcklingerja tudi res udaril. Paž pa bi mogel Stöcklinger tožiti Milavca na podlagi § 496., to je radi žaljenja časti. Ker pa ni Stöcklinger tožil, je Milavc v vsakem oziru nekriv.

Notar Plantan, ki je zagovarjal Ardigala, Luknarja in Kosca, je dokazal, da se je šlo 20. febr. le za postavno demonstracijo in le za manifestacijo slovenskega značaja Ljubljane. Če se je pozneje stvar resneje razvila, ne more zato nihče reči, da so prišli demonstrantje v „Zvezdo“ z namenom, da naskočijo kazino. Ako bi bili kaj takega nameravali, bi bili to prav lahko storili, ker bi jih ne mogel nihče ustavljati. Če so se primerili nekateri obžalovanja vredni slučajji, niso krivi tega sklicatelji, ampak slabi elementi, kakoršni se prilepijo pri vsaki taki priliki. Da je prišlo do razburjenja, so krivi le burši, ki so se slovenske pesni počudim in „Živela slov. Ljubljana!“ kličečim ljudem spakovali itd. Da bi hoteli ljudje naskočiti kazino, je trdil samo priča Schweiger, a še ta je pri obravnavi besedo „naskočiti“ naglo preklical. Obtož. Kosec nima nobene politične barve, kaj je kazino, o tem nima pojma. Kako naj zakrivi tak človek političen delikt? Luknar je res delil listke povsem nedolžne vsebine, a brez zlega namena; listki ne obsegajo prav nič kaznjivega. Ardigal je najbolj priprost človek, ki je v svoji pijanosti zašel slučajno med demonstrante. Zašel je tja iz radovednosti — bil neroden, vinjen, mož se je parkrat umaknil, v cel sneg pa ni hotel. To je bil povod, da je bil aretiran. Drugi so delali isto, a niso bili aretirani. Le njega je sv. Hermandad prijela pod pazduho. Ali pa je čim Ardigala res § 283 k. z.? Jako dvomim. Po § 233. se treba zavedati, da je dejanje kaznjivo. Od kod pa naj višnji preprostež ve, da se redarjem mora umakniti, odkod naj ve več, kakor cvet ljubljanske nemške inteligence ki se ni hotela umakniti niti na prošnjo župana (zahtevati ne pa prositi bi bil moral župan!), niti na ukaze redarjev? Oni pa niso na zatožni klopi, le Ardigal sedi tu. Naj se torej vsi trije oprosté!

Dr. V. Krisper, ki je zagovarjal Štefeta in Jeriča, je dejal: Da so se demonstracije res dogodile, tega ne taji nihče, a obravnava je dokazala, da je podoba obtožbe, kakor jo je naslikal državni pravdnik, neresnična, pretirana in z najhujšim črnilom izvršena. Pretirana obtožba je morala že mej obravnavo kapitulirati v enem slučaju (Inocente), in to je značilno. V politiko se bo vtikal govornik samo toliko, kolikor ga k temu izziva obtožnica. Govornik konstatira, da se je izkazalo, da so bili pri demonstracijah razne vrste ljudje: demonstrantje iz namena (mej temi Štefa) — radovedneži — in maroderji, ki so postopali na svojo pest. Izkazalo pa se je zlasti to, da slovenskih akademikov, katerim se očita aranžiranje vseh demonstracij, pri izgrelih ni bilo. Vzrok demonstracij je bila nezadovoljnost slovenskega občinstva, ker so nekateri zanikali slovenski značaj Ljubljane, in da se je obračala ta nezadovoljnost zlasti proti buršem, je umljivo, saj so baš ti delali najbolj s svojim vedenjem in s svojimi znaki proti slovenskemu značaju Ljubljane. Tega pa v Ljubljani nismo vajeni, da bi nam iz kazine osle kazali! Da je torej spočetka postavno dopustna demonstracija preokrenila meje, tega so krivi le kazinotje in pa žemljeni maroderji; za te Štefa ne more biti odgovoren, če bi bil tudi res kolovodja in jeden sklica teljev demonstrantov. To pa ni dokazano, ampak nasprotno: miril je, protestiral, da se nastopa s silo ter se vedel mirno in dostojno. Naj se torej Štefeta oprostí, ali pa vsaj milo sodi! — Da se obtož. Jerič ni hotel odstraniti od ograje, je tudi krivo kazinsko občinstvo, kajti prav slabi izgled ta mogočne gospode ga je pohujšal, da je mislil: Ako oni gospodje nočejo strani, ako oni ne ubogajo niti župana, niti redarjev, zakaj bi moral baš jaz od tu, kjer moram po domenku čakati prijatelja? Ako je obtožen Jerič, bi se morale obtožiti tudi kazinska gospoda; a ker je ona prosta, naj se oprostí tudi Jerič, priprosti mž!

Dr. Iv. Šusteršič, ki je zagovarjal Mittermayerja in Miklavca, je najprej povdarjal, da se je nagradil proti obtožencem cel arzenal, da se je spravil cel aparat v akcijo, a efekt je sila malenkosten. Izkazala se je vsa ničevost obtožnice, ki je brez pametne podlage. Zato pa govornik prav slovesno protestira proti tako lahkotnemu ulaganju

obtožb, proti tako forsiranemu ovajanju poštenih ljudi. Kakšen je dokazni material? Drž. pravdnikštvo je poslalo v boj dve klasični prič: Rasbergerja, — ki je bil že 28krat kaznovan, pred katerim ni niti denarna tržica pod sv. razpelom varna in katerega oče je že sam prosil, naj za božjo voljo definitivno zapro sina, ki mu dela le žalost in sramoto, — in Kosa, ki je skril v gostilni nož v žep ter ga vrnil šele potem, ko ga je krčmarica oklofutala. Take so obtoževalne prič! Govornik dokazuje — kakor že predgovorniki — da so bile demonstracije postavne, da se z listki ni agitiralo za kaj zlega, da torej § 305 proti obtožencema ne velja. Glede Miklavca je slabo izpovedal razen razupitega Rasbergerja le še kavarar Lekan, ki je zagrizen socijaldemokrat in strasten sovražnik kršč. socijalistov. Redarji niso mogli glede Miklavčevega vedenja v „Zvezdi“ pred kazino ničesar slabega dokazati; ako je hotel mož v restavracijo na vrček piva, ni to nič zlega, ampak povsem naravno, saj je znana veseljaška in dobrovoljska narava Miklavca. Če bi bil nameraval ne nevarni Miklavc res kaj nasilnega, bi se bil vedel čisto drugače. — Glede Mittermayerja se ni dokazalo, da je „letel“ za redarji, in če bi bil, ni to nič kaznjivega, ker ni hujskal niti se sam upiral. Da bi bil vpil: „Oprostimo ga!“ tudi ni dokazano, kajti redar je izpovedal, da je slišal pač „eno štimo“, ne pa izrečno Mittermayerja. Kar se tiče priklopljenja nove obtožbe radi žaljenja redarjev, se je domislil državni pravdnik po zakonu dokaj prekasno! Naj se torej obtoženca vsake krivde osvobodita!

Dr. Fr. Tekavčič, ki je zagovarjal Žargija in Cankarja, je pred vsem povdaril, da ima vsa obtožba politično tendenco. Dasi se mu radi tega vsiljuje marsikatera trpka beseda, se bode vendar vzdržal v mejah stvarnosti. Žargiju se podtika političen delikt. A kakšnega političnega mišljenja je mož? Najprej je bil socijalni demokrat, potem krščanski socijalist, zdaj pa ni nič. Mož nima torej nobenega političnega prepričanja, saj je jako priprost delavec, ki ne zna niti brati niti pisati. Politični motivi ga torej niso privedli v „Zvezdo“; leji demonstrante je zašel, hodeč po svoji navadni poti, le slučajno. Ker je bil še pijan, je kravaliral, ker je videl tudi druge kravalirati. V njega besedah pa ni možno najti nobene resne namere, najmanj pa kazino naskočiti. V besedah „Živijo Slovenci!“ „Pereat Nemci!“ ni nobenega hujskanja k nepostavnemu dejanju. Ko je bil aretiran, so bile demonstracije še prav „harmlos“, torej o kakem nasoknu ni bilo niti govora. Redarjem, ki so ga gnali, se ni ustavljal, ampak je šel takoj in rad. Ako pa je bil razburjen, ni čudno, saj je videl, kako burši ljudem, torej tudi njemu, osle kažejo in drugo, in resnico je govoril reši: „Burši naj grede proč, potem bo mir!“ Glede Cankarja je tožba takisto čisto neutemeljena. Očita se mu, da je za redarji „letel“, a hujskal ni in tudi sam ni storil ničesar nepostavnega. Le slučajno je bil tam, iz radovednosti. Ko je zamahnil redar s sabljo nad njim, je postal od strahu trd, in zato ni čudno, da se ni umaknil. Nedolžno vprašanje, s katerim se je obrnil do blizu brez posla stoječega redarja, pa tudi ni kaznjivo, saj s tem svojim vprašanjem se ni utikal v njega službo, a tudi preprečil ni ničesar uradnega. Cankar je torej nedolžen, zato naj se oprostí.

Dr. M. Pirc, ki je zagovarjal akademike: Bončarja, Klandra in Modica, pravi, da je segel državni pravdnik v svoji obtožbi precej nazaj, naj zato stori isto tudi on. G. župan je povedal, da so mu izročili akademiki mirno resolucijo, s katero so protestirali proti nečuvnemu izzivanju buršev ter izjavili, da se sami ne udeleža nobenih demonstracij. Slovenski akademiki so se torej že s početka prav možato vedli, a burši so postopali agresivno, da, celo napram slovenskim damam so se vedli jako neolikano. Nemški burši so sedeč v svoji „kneipi“ pri pivu, slovenskemu ljudstvu, skozi okno osle, jezike i. dr. kazali ter tako povzročili prav vse izgrede v „Zvezdi“. Konstatiram torej pred vsem velikanski razloček v vedenju slovenskih in nemških akademikov! Možato postopaje slovenskih dijakov nikakor torej ne opravičuje suma, da so hoteli hujskati, kakor trdijo nezanesljive pričé — redarji, ki so bili tiste dni razburjeni in so hoteli zapisati na rovaš slovenskim akademikom vse. Glede akademikov je pa konstatirano le to, da so imeli 19. februarja po noči obligaten dijaški krok, na katerem so zbijali svoje šale. Da bi trosili listke, ni dokazano, saj je priča Kržan sam povedal, da je na poti, koder so prišli akademiki, pred njimi listke že dvakrat pobiral! Glede listka pri Ničmanu pa jako dvomim, da bi ga bil mogel videti ob polu 1. ponoči redar iz daljave 15 korakov. Da bi bili listke stresali iz žepov, se ni dokazalo; da so se našli pred Trkozcyjevo lekarno, je pa morda le slučaj. Sicer pa se glede listkov strinja govornik povsem s predgovorniki. Povdarja pa: če bi bili dijakii aranžirali demonstracijo, bi se jih bili tudi udeležili, jih vodili ali vsaj nadzirali. A dokazano je, da ni bilo nikogar blizu! Recimo pa, da so venderle uprizorili demonstracije, zato še vedno niso kaznjivi, kajti demonstracije so zakonito dovoljene. Kar se je končno zgodilo, zato naj odgovarjajo drugi elementi in pa — kazino! Sicer pa demonstracije ves čas niso bile nevarne, kajti sicer bi burši ne popivali mirno svojo pot tikoma

okna in kazinski gostje bi ne bili stali pred hišo! Naj se torej akademiki oprosté!

Dr. Fr. Papež, ki je branil Jerino in Erbežnika, je povdarjal, da je obtožba proti obema klijentoma sila pretirana. Jerina je prišel s polja v mesto, izpil nekaj vina ter malo vinjen domov grede, zašel v „Zvezdo“, kjer so ga suvali sem in tja. Mož se je umikal in umikal, a ko so redarji zahtevali, naj gre čisto proč, tega ni storil. Ko so ga aretirali, ni imel palice, nego je bil miren. Naj se torej oprostí. — Glede Erbežnika povdarja zagovornik, da tisti prizor pred Zupanovo prodajalno ni bil tako opasen, saj se ni bal demonstrantov nihče razen otrok, kar je Zupan potrdil. Erbežnik je bil že s preiskovalnim zaporom dovolj kaznovan, zato se naj oprostí ali vsaj milo sodi!

S tem so bili zagovori — ob polu 1. pop. — končani.

Razsodba.

V glavnih potezah smo razsodbo, katero je prečital predsednik, dež. sod. svetn. Martinak, že prijavili. Popolnoma oproščenih je bilo 10 zatožencev in 1 mej obravnavo; obsojenih pa 7, in sicer 4 zaradi vseh obdolžitvev državni pravdnika, 3 pa le deloma.

Razlogi tej razsodbi so bili nastopni:

Objektivne podlage pregreške § 305 k. z. (spodbujanje ali zapeljavanje k nenavnim ali po zakonih prepovedanim dejanjem) sploh ni moglo sodišče najti v dejanjih obtožencev, ki niso imeli namena, kakor jim ga pripisuje obtožba, kateri namen torej ni istinit. Po pričah, ki so najmerodajnejše, to so: župan Hribar, c. kr. pol. nadkomisar Wratscho, mestni pol. komisar Podgoršek, c. kr. oficijal Schweiger in maozih družih demonstracija, vsaj iz početka, nikakor ni naredila utisa, da bi demonstrantje hoteli učiniti kaka nezakonita dejanja, ali celo naskočiti kazino, nasprotno, vršilo se je vse mirno, dostojno, in razburjenost se je pričevala še le pozneje, ko so se nemški dijakii v kazini obnašali tako, kakor je po raznih pričah potrjeno, da so osle kazali itd. Če bi ljudstvo imelo res namen naskočiti kazino, bi, po izpovedbi prič, malobrojni stražniki tega nikakor ne bili mogli zabraniti, a zgodilo se ni nič takega. Glede pregreške § 305 torej odpade pri vseh obtožencih objektivna podlaga.

Kar se tiče subjektivne krivde, pa je glede § 305 tudi ni najti pri prvem zatožencu Iv. Štefetu. Kakor je več prič povedalo, je nastopal Štefa pomirljivo, hotel je ljudstvo odpraviti skozi Selenburgove ulice, rekoč: „Tu smo dokončali“; obnašal se je dostojno in ni hujskal, da celo velel: „Mir! Ne tako!“, ko se je ubilo prvo okno. Glede § 314 (neopravičeno vtikanje v redarjev službeno opravilo) je sicer le tolmačil županovo povelje, a vtikal se je vendar neopravičeno vmes in zakrivil prestopok po § 314, istotako po § 312, ker je razžalil redarja z besedami: „Tacega surovega ravnanja naše ljudstvo ni vajeno“. Kazen se mu določil, ker še ni bil kaznovan, na 10 gld. globe v korist mestnim ubogim, eventualno na 2 dni zapor. Oprostí pa se nadalje obtožbe po §§ 279 in 280, (pregreška rabuke in pomaganja pri isti ali zoperstavljanja).

Ivan Miklavc se oprostí vseh obdolženih dejanj, ker manjka objektivne, a tudi subjektivne podlage. Listki so bili le lokalnega pomena in tisk. zakon prepoveduje le pilepovati jih. Proti izpovedbi kavararja Lekana sta izpovedbi 2 drugih tudi zaprisženih prič, ki sta nasprotni; mogoče je torej, da je Lekan slišal koga drugega izustiti inkriminirane besede. Tudi pred kazino in v kazini se je Miklavc obnašal mirno, kar potrjuje več prič, in je izpoved jedne pričé, ki je morda Miklavca napačno razumela, nezanesljiva. Sodišče torej ni imelo preverjenja o krivdi obtoženca, in zato ga je moralo oprostiti.

Jernej Žargi je kriv pregreške § 305, ali v drugem smislu, kakor pravi zatožba. On je govoril hujskajoče in se s tem storil krivega. Olajšujoče je, da je bil razburjen, da je oče 4 otrok, zato se obsodi samo na 14 dni zapor s postom vsak teden.

Anton Kosec se je moral oprostiti, ker ni objektivno, a tudi ne subjektivno dokazana njegova krivdva. Priča Kos ni verojetna, dalje je govoril Kosec le pogojno: „Če bo kateri Nemcev kaj rekel itd.“

Anton Luknar in visokošolci K. Klander, Anton Lavrič, Anton Bončar in Ivan Modic so se oprostili pregreške § 305 in prestopka § 23 tisk. zakona, ker niti objektivno niti subjektivno ni podlage. Glede poslednjih 4 visokošolcev ni nobene zveze najti z demonstracijami, ker so visokošolci dali nekaj dni prej županu Hribarju zagotovilo, da se bodo zdržali vseh daljnih demonstracij, in res tudi nobenega visokošolca ni bilo v Zvezdi v nedeljo. Res je dal sicer jurist Logar tiskati omenjene listke, a nobenega dokaza ni za to, da bi bili 4 obtoženci akademiki z njim v kaki zvezi. Ena pričé je sicer izrekla, in bi bilo dokazano, da je mej dvema obtožencema jednemu padlo nekaj listkov na tla, a ni se moglo dokazati, kdo je bil, in ni se torej mogel obsoditi.

M. Mittermayer se je moral oprostiti pregreške § 280 (pomaganje pri rabuki), ker je samo letel za stražniki, ko so aretirali nekoga, a ni storil ničesar drugega, istotako se oprostí prestopka

§ 314, ker je inkriminirane besede govoril sam zase, a ne proti stražnikom, ki jih nista čula.

Jak. Ardigal je kriv pregreška § 283., ker ni ubogal straže, olajšalno je, da je bil vinjen, torej se obsodi le na 3 dni zaporu.

Drag. Cankar se oprostí obeh dejanj, pregreška § 280. (pomaganje pri rabuki) in prestopka § 314. (vmešavanje v službeno delovanje redarjev). Tudi on je samo letel za množico, a upil je proti drugemu redarju, ali bolje rečeno samo vprašal ga je: jeli smel prvi redar potegniti sabljo? Torej ni nikakor se zagrešil v smislu kaz. zak.

Iv. Jerič je kriv pregreška § 283., ker ni ubogal straže, kar je sam priznal, krivda njegova je torej objektivno in subjektivno dokazana — ob težujočih okoliščinah ni, zato se obsodi le na 3 dni zaporu.

Jan. Jerina se je moral oprostiti hudodelstva § 81., ker njegova krivda ni dokazana. S palico ni ničesar storil, palice pozneje ni imel, sodišče torej ni preverjeno, je li omenjeno palico sploh imel ali ne. Ko ga je redar sukali in vrtil, je morda res prijel J. redarja za prsi, a ni se zoperstavljal, torej se mu ne more prisojati hudoben namen, kakor ga zahteva § 81. (dejansko silovito lotenje proti redarju).

Jan. Erbežnik je kriv hudodelstva § 98. (javna posilnost) lit. a (ako se komu sila dela in lit. b (ako se komu žuga, da je po pravici v strahu), ker je pred zaprto Zupanovo prodajnico razsajal in grozil tako, da so se vsi bali, kar je sam priznal — in hotel s silo do zaprtega Stöcklingerja. Bil je že na teden dni obsojen, ker je pri aretiranju povedal drugo ime. Olajševalo je, da je priznal in da je že dalj časa v preiskovalnem zaporu, obsodi se torej na 6 tednov ječe.

Fr. Milavec se oprostí prestopka § 431. (proti varnosti života) in tudi event. prestopka po predlogu drž. pravdnika (poskus) ni moglo sodišče najti v njegovem dejanju; doprinesel bi bil le razžalitev na časti, zaradi česar pa bi bil moral tožiti Stöcklinger sam, česar pa ni storil. Kriv pa je Milavec prestopka § 312., ker je ustno razžalil stražo in se obsodi na globo 5 gld., eventualno 24 ur zaporu.

Nace Mavec kriv je prestopka § 460. (tatvine), ker je najde Stöcklingerjevi klobuk odnesel. Obtožilo je, da je bil že kaznovan, zato se obsodi na 14 dni zaporu.

Da je bil Innocente že mej obravnavo oproščen, smo že povedali, (zaradi ubitega okna v kazini).

Vsi obsojeni so nadalje obsojeni v povrnitev pravnih stroškov.

Firma Altman, ki ceni škodo ubitih stekel na 100—150 gld., se je zavrnila, ker se pravi storilec ni našel in tudi škoda ni natanko označena.

Erbežnik, ki je še vedno v preiskovalnem zaporu, je izjavil, da kazni takoj nastopi. Ostali obsojeni se na opombo predsednika d. s. svetn. Martinaka, da imajo glede odmerjene kazni rok 3 dni za eventualne pritožbe niso izjavili, istotako tudi drž. pravdnik Pajk ne.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. maja.

— (Nadškof Missia) je včeraj zapustil naše mesto in deželo Kranjsko. Slovo je bilo povsem hladno in oficijalno. Najboljša ilustracija ugleda in simpatij, katere je nadškof Missia užival v Ljubljani, je preklaverna serenada, katera se mu je skrivaj in na tihem priredila predvčeršnjim zvečer. Pri serenadi je sodelovalo kršč. social. pevsko društvo „Zvon“, najneznatnejše vseh ljubljanskih pevskih društev in nekaj fantičev društva rokodelskih pomočnikov. Prireditelji serenadi niso povabili nobenega drugega društva, dobro vedoč, da bi se nobeno ne odzvalo, in so sploh storili vse, da serenade ni nihče videl. Včeraj je prišlo na kolodvor nekaj oficijalnih oseb in nekaj radovednega občinstva, a tudi tu se je pokazalo, kako malo žalujejo ljudje po odhodu pastirju. Povedali smo to, da bodo vedeli bralci, koliko je resnice v poročilih o „slovesnem“ odhodu nadškofa Missie.

— („Zaveze slovenskih učiteljskih društev“) X. glavna skupščina bo letos v Ljubljani dne 3. in 4. avgusta.

— (Telefonična zveza z Dunajem) je danes pretrgana. Kdaj se zopet otvori, nam ob sklepu lista še ni znano.

— (Narodna čitalnica v Ljubljani) priredi izlet na Šmarjetno goro v četrtek dne 19. t. m. Odhod ob 11. uri 50 minut dopoludne s kolodvora južne železnice. Odbor vabi k obilni udeležbi.

— (Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“) priredi v nedeljo, dne 5. junija 1898. I. II. narodno dirko. Vzpored slavnosti. V soboto, dne 4. junija: Pričakanje gostov pri vlakih. Ob 8. uri zvečer: Prijateljski sestanek v spodnji kavarni „Narodnega doma“. V nedeljo, dne 5. junija: Sestanek v hotelu „Lloyd“ ob 9 uri dopoludne. Točno ob 3 uri popoldne pričetek dirke. Ob 8. uri zvečer koncert in razdelitev nagrad na vrtu „Narodnega doma“ odnosno „Sokolov“ telovadnici. Vstop

nina 30 kr. za osebo, 15 kr. za člane narodnih kolesarskih društev. Pri dirki in koncertu svira vojaška godba slavnega c. in kr. pešpolka II., kralj Belgijcev, števil. 27. Vzpored dirke. Dolžina dirkališča 400 metrov. Dirka juniorov: 1000 m = 2½ kroga. Otvorjena za vse vozače, kateri na dirkališču še niso dobili I. nagrade. Vloga 3 krome. Nagrade: Častna darila v vrednosti 25, 15 in 10 kron. II. Dirka gostov: 2000 m = 5 krogov. Otvorjena za vse vozače, kateri niso člani kakšnega ljubljanskega kolesarskega društva. Vloga 4 krome. Nagrade: Častna darila v vrednosti 40, 25 in 15 kron. III. Glavna dirka: 400 m = 100 krogov. Otvorjena za vse vozače. Vloga 6 kron. Nagrade: Častna darila v vrednosti 80, 50 in 30 kron. Vodiču, ki vodi največ krogov, častno darilo v vrednosti 20 kron. IV. Dirka seniorov: 2000 m = 5 krogov. Otvorjena za vse vozače, kateri so prekorčili 30. leto. Zahtevajo se cestna kolesa. Vloga 3 krome. Nagrade: I. II. in III. častni znak. V. Dirka na jedno angleško miljo: 1609 m = 4 krogi 9 metrov. Otvorjena za vse vozače na vseh vrstah dvokolnic z jednim sedlom. Vloga 3 krome. Nagrade: I. II. in III. častni znak, odnosno juniorjem častna darila. VI. Vožnja na tandemih in na kolesih z več sedli: 3000 m = 7½ krogov. Otvorjena za vse vozače. Vloga za osebo 3 krome. Nagrade: Častna darila v vrednosti 30 oziroma 20 kron za osebo. VII. Handikap: 3000 m = 7½ krogov. Otvorjen za vse vozače. Vloga 4 krome. Nagrade: Častna darila v vrednosti 50, 40 in 30 kron. — Prijave in pismena vprašanja naj se pošljejo blagajniku g. Fr. Gombaču. Zaključek prijav dne 2. junija ob 10. uri zvečer. Na poznejše došle prijave in na prijave brez vlog se ne ozira. Klubova pisarna je v „Narodnem domu“ poleg spodnje kavarne. Tam se poizvedo tudi vse informacije. Od 6 do 8. ure se dobe odborniki na dirkališču. Brzjavi: Souvan — Ljubljana.

— (Izlet pevskega zbora „Glasb. Matice“) je privabil v nedeljo mnogo pevcev in pevk ter prijateljev društva v prijazni Podutik, kjer so bili pri Miklavu, kolikor možno, dobro postreženi. Moški zbor je zapel pod vodstvom g. Čerina več zborov na občno zadovoljnost, mladina pa se je zabavala z raznimi igrami in s plesom pri zvokih harmonike do mraka.

— (Tatvina.) Mestna policija prijela je včeraj nekega salezijanskega odgojenca, kateri je svojemu podporniku in dobrotniku, katehetu Iv. S., pri katerem je tudi stanoval in imel hrano, ukradel dve suknji, vredni 36 gld. in hlače vredne 2 gld. — Velika tatvina zgodila se je v škodo kavararja in gostilničarja Josipa Kramarja v Bahovčevi hiši na nekdanjem Českokotovem zemljišču. Delavci, zidarji in tesarji, ki so delali v hiši, kradli so Josipu Kramarju skozi odprto kletno okno steklenice z raznimi likerji in opojnimi pijačami. Dosedaj pogreša Josip Kramar najmanj 40 steklenic, katere so imele vrednost 80—100 gld. Tatovi so dobivali steklenice iz kleti na ta način, da so na drog pri vezali vrstico in naredili zanjko, katero so zadržali kakor hitro so jo nataknili na vrat steklenice. Delavce pa je baje napeljala k tatvini žena nekega poštnega sluga. Dosedaj je policija zaprla 9 oseb, katere so vse sumnjive, da so kradle liker.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 8. do 14. maja kaže, da je bilo novorojencev 14 (= 20.79 ‰), mrtvorojenec 2, umrlih 17 (= 25.24 ‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvovoda 3, za različnimi boleznimi 6. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 29.4 ‰), iz zavodov 11 (= 64.7 ‰).

— (Tatvina) V Zg. Šiški je bilo 29. aprila ukradeno posestnikovo in opekarju Jakobu Matjanu iz njegove op. karne železa v vrednosti 150 gld. Orožniki so po marljivem poizvedovanju dognali, da sta tatvino izvršila Janez Oven iz Podutika in Jan. Završek iz Brezovice. Oba sta bila te dni v Sp. Šiški prijeta in odvedena k sodišču v Ljubljano.

— (Požar) V Kozarjih v ljubljanski okolici je dne 11. t. m. ponoči začelo goreti v hiši posestnika Josipa Dolinarja. Ogenj je upepelil hišo, skedenj in kozolec ter prouzročil škodo 400 gld. Domneva se, da je neznan zločinec ogenj nalašč zanetil.

— (Za Prešernov spomenik.) Iz Litije se nam piše: Dne 8. t. m. so sklenile Litijske Slovenke napraviti kegljanje na dobitke v korist Prešernovega spomenika. Isto so prične 26. t. m. ob štirih popoldne v gostilni g. I. Oblaka, ter konča 26. julija t. l. ob šestih zvečer. Vabijo se k tem kegljanju vse domače rodoljube in tiste, ki bi ta čas prišle v prijazno Litijo.

— (Zagorski Sokol) priredi v nedeljo dne 22. maja pri lepem vremenu izlet na Izlake. Odhod ob 11. uri dopoldan.

— (Nesreča na železnici.) Dne 18. t. m. je poštni vlak mej Savo in Zagorjem povozil nekega neznanega tujca, bržčas delavca ali „vandrova“. Strl mu je glavo, tako da je mož obležal mrtev na lici nesreče. Tujec je bil siromašno oblečen. Dokumentov ni imel pri sebi, denarja pa samo 35 kr.

(V svarilo slovenskim rojakom) Pod tem zaglavjem nam piše rojak iz Amerike: Mej Slovenci in Hrvati v Ameriki agitirajo gotovi ljudje

za ustanovitev kolonije v državi Kolorado. Najbrž delajo ti ljudje tudi na Kranjskem za to naselbino. Svarim vse rodoljube, naj se nikar ne dajo izvabiti na to naselbino, ker je to la sileparija à la Jeram. Kakor mej vsakim narodom, tako je tudi mej Slovenci in Hrvati nekaj ljudi, ki so pripravljeni po Jeramovem vzgledu oiganiti svoje rojake, a pred takimi ljudmi je treba vsa poštenjaka svariti. Katoliški duhovni so, seveda ne s hudobnim namenom, podpirali Jeramovo podjetje in tako spravili veliko Slovencev v nesrečo; naj postopajo vsaj sedaj pošteno.

— (Celjsko mestno gospodarstvo.) Celjski mestni zastop je sezidal mestno klavnico. Ko je bila zgradba dovršena, poslal je dva obč. svetnika na popotovanje, da pogledata, kako so klavnice drugod zidane. Moža sta si ogledala več klavnic in sta spoznala, da je celjska klavnica popolnoma popačena, in obč. svet je na podlagi njiju poročila tudi že sklenil, klavnico prezidati in preurediti. To bo seveda veljalo lepe kračanje. Čudni ljudje, ti celjski mestni očetje! Vsak človek, ki ima količkaj soli v glavi, si vendar prej ogleda vzorce in potem se loti dela. Celjani pa delo najprej izvrša, potem pa ogledujejo vzorce in z novimi troški popravljajo, kar so zgradili.

— (Laška šola v Podgori.) Vsled sklepa, da se opusti nepotrebna laška šola v Podgori pri Gorici — kateri sklep pa vladi seveda ni bil po volji — se je začelo komisijonelno preiskovati, koliko je v resnici laških otrok v tej vasi. Komisija je našla le 23 za šolo godnih laških otrok. Mej temi so samo trije domačini, drugi po večini iz Italije. Dokazovalo se je tudi, da je laška učiteljica kar sama podpisovala imena ljudi, ki zahtevajo laško šolo, ne da bi bili dotičniki za to vedeli. To je mogla storiti, ker je vedela, da se laškim agitatorjem vse spregleda.

— (Hajdi na Kubo!) Trije gimnazijci III. razreda, sinovi odličnejših slovenskih rodov, so jo popihali dne 12. t. m. iz Gorice v Videm, vzevši seboj okoli 150 gld. potnine, z namenom podati se na Kubo ali kam drugam v Ameriko. Iz Vidma so pisali roditeljem, naj jih nikar ne pričakujejo pred desetim leti nazaj. Bati se je, da so padli v roke znanemu agentu za izseljevanje v Vidmu in v njegovo pomočjo bi znali res v Ameriko priti.

— (Imenovanje.) Nadučitelj voditelj Matej Kante, okrajni šolski nadzornik v Sežani, je imenovan učiteljem na c. kr. vadišnici v Gorici.

— (Hrvatski koturaški klub „Slovjen“) priredi dne 19. t. m. dirko v Zagrebu, na katero je „klub slovenskih biciklistov Ljubljana“ prav prijazno povabil. Ker najbrže ne pojde nihče od nas dirkat doli (naši dirkači so še premalo trenirani), pozivljejo se klubovi člani, da se vsaj kot deputacija popeljejo v hrvatsko stolico. Kedor namerava posetiti to bratsko slavnost — bodisi s kolesom, bodisi z železnico — javi naj se radi skupnega odhoda pri gospodu Ivi Devčiču, mag. pharm. v Ljubljani.

* (Leto 3000) Znani italijanski pisatelj Mantegazza je dovršil pred kratkim svoj spis „L'anno 3000“, v katerem popisuje natanko politične razmere, kakoršne bodo bajne vladale l. 3000 po vsem svetu. Tako meni Mantegazza, da se bodo vse države sveta združile, in njih politično glavno mesto bo Andropolis, ki leži ob vzhodju Himalaje. V tem mestu, kamor se bodo ljudje vozili po zrakovih, se bodo zbrali vsako leto za jeden mesec delegatje različnih ljudstev, da razpravljajo najvažnejša vprašanja. Volilno pravico za te delegate bodo imele l. 3000 tudi ženske. O vojski se bode takrat govorilo kakor o kaki barbarski napravi iz davnih preteklih časov. — O blaženo l. 3000!

* (Alkohol v Belgiji.) Statistika iz leta 1896. poroča, da ima Belgija, katera šteje 6,250.000 prebivalcev, 197.996 gostilnic. Vsako leto pa potrošijo 70 milijonov litrov alkoholskih pijač ter izdajo tako nad 4000 milijonov frankov za pijačo. Vsled uživanja prevelike množice alkohola umrje vsako leto do 20.000 ljudi.

* (Nov nos.) Odslej bode možno nosove krajsati in manjšati. Nedavno je namreč dr. Jacques Josip operiral nekega gospoda velkanski nos, kateri je delal svojemu lastniku toliko preglavice, da bi bil radi njega postal že skoro umobolen. Bil mu je namreč prevelik in pregrd. No, umnemu zdravniku se je posrečilo nos znatno zmanjšati ter mu dati lepšo obliko, česar je njega nositelj seveda nepopisno vesel.

* (Izvanreden običaj.) V indobritanski vavalni državi Rumpuru, kateri na čelu stoji knez, vladajo čudni običaji. Neki list v Bombayu piše: Knezu se je rodila hčerka, vsled tega vlada po vsi zemlji veliko veselje. Radi tega radostnega dogodka je vsakemu državnemu uradniku teden dni plača — ustavljena.

Darila

Za Prešernov spomenik doposlal je odboru gospod Fran Kalister, veleposesnik v Trstu, prispevek 200 gld. Plemenitemu darovalcu, ki se je prvi s tako izdatnim zneskom odzval odboro-vemu oklicu, bode izrečena najtoplejša zahvala. Na-dejamo se pa tudi, da bodo gospodu Kalistru jed-

nako vsi Slovenci zavedali se, kaj smo dolžni Preširnemu spominu ob stoletnici pesnikovega rojstva.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 17. maja. „Frankfurter Zeitung“ je včeraj objavila tajno pogodbo mej Avstrijo in Rusijo, sklenjeno meseca aprila l. l. Po ti pogodbi sta si obe državi razdelili Balkan v dve interesni sferi v svrhu, ohraniti mir in status quo. V avstrijsko interesno sfero bi po tej, do 1. maja 1902. l. veljavni pogodbi spadale Srbija, Makedonija in Albanija, ostali del Balkana pa bi spadal v rusko interesno sfero. Obe državi sta vezani, varovati mir, in je vsak kontrahent dolžan, potem ko se je z drugim kontrahentom dogovoril, intervenirati v svoji sferi z oboroženo silo. Nemčiji se je cela pogodba naznanila. Italiji pa se je odstavek glede Albanije zamolčal. Ta vest je v političnih in finančnih krogih budila silno senzacijo. Minister zunanjih del grof Goluchowski je izjavil, da je ta pogodba smešna izmišljotina.

Dunaj 17. maja. Apokrifna tajna pogodba mej Avstrijo in Rusijo, katero je obelodanila „Frankf. Ztg.“, je bila te dni ponudena nekemu tukajšnjemu tedniku, kateri pa je ni hotel priobčiti.

Dunaj 17. maja. Znana princezinja Koburška je postavljena pod kuratelo.

Sofia 17. maja. Bolgarska vlada je grofu Goluchowskemu sporočila svojo zahvalo za pojasnilo, katero je v svojem ekspoziciji dal o razmerah v Makedoniji in v Bolgarski.

Petrograd 17. maja. „Novosti“ do kazujejo, da Čehi nimajo vzroka, smatrati letos svoje stališče v delegacijah za težje, kakor je bilo lani, češ, razmerje mej Avstrijo in Rusijo je jako ugodno.

Rim 17. maja. Listi javljajo, da hoče vlada razglasiti obredno stanje v Palermu, v Mesini in v Kataniji.

Rim 17. maja. Soc. demokratski poslanec Pescetti že tri dni ne zapustil parlamenta. Pred parlamentom čakajo nanj detektivi noč in dan.

Milan 17. maja. Včeraj je vojaška oblast dala aretirati 71 odličnih socialističnih in republikanskih voditeljev. Doslej je razpuščenih 112 društev, časnikov pa je 30 ustavljenih.

Madrid 17. maja. Kraljica-regentinja je sprejela demisijo ministerstva in naročila Sagasti, naj sestavi novo vlado.

London 17. maja. Zjedinjene države so opustile namen, poslati na Kubo večjo armado.

London 17. maja. Iz Amerike prihajajo najraznovrstnejše vesti glede španskega atlantiškega brodogoja. To brodogoja je zapustilo Curacao in sodi se, da je odplulo v Venezuelski zaliv, da se založi s premogom. Ameriško brodogoja pod vodstvom adm. Sampsona se mudi blizu Haitija, Shelleyovo brodogoja pa je dospelo v Charleston.

London 17. maja. V Manilo pošlje Amerika 30.000 mož. Zapovednikom te ekspedicije je določen general Merritt.

London 17. maja. Kraljica Viktorija je poslala umirajočemu Gladstoneu lastnoročno pismo, v katerem mu izreka zahvalo za njegovo dolgoletno delovanje kot državnik.

Narodno-gospodarske stvari.

— Železnica Velenje-Spodnji Dravograd. Glasom razglasila v graškem in celovškem uradnem listu je razpisana zgradba raznih stavb za železniško progo Velenje-Spodnji Dravograd. Ponudbe se sprejemajo najkasneje do 11. junija 1898 opoldne pri vložnem zapisniku c. kr. železniškega ministerstva na Dunaji. Pogoje in druge podatke je dobiti pri 18. departementu rečenega ministerstva in pri c. kr. železniškem stavbenem vodstvu v Slovenjem Gradcu.

— Lokalni obrat na državnih železnicah. Z dnevnim otvoritve obrata na dunajski mestni železnici je stopil v veljavo dodatek II tarifu za osebni prtljajski in ekspresni promet ter za promet s psi (del I. in II.) v veljavo. Dodatek obsega popolitve in premembe glavnega tarifa. Izvodi tega dodatka se dobivajo po 10 vinarjev.

Izborno deluje

Tanno-Chinin tinktura za lase

okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena 1 steklenice z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga (386—11)

Lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Telefon števil. 68.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. aprila: Ana Böhm, zasebnica, 78 let, Marija Terezija cesta št. 12, rak.

V deželni bolnici:

Dne 13. aprila: Matija Volek, hlapec, 58 let, pljučnica.
Dne 14. aprila: Katarina Vavpotič, kajzarjeva hči, 15 mesecev, vodenica možganskih votlin. — Ivan Gliha, posestnik, 56 let, črveneni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
16	9. zvečer	735,3	15,1	sl. szah.	jasno	
17.	7. zjutraj	735,4	10,2	sl. svzh.	jasno	0,0
"	2. popol.	733,3	21,5	p. m. jug.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 15,4°, za 1,2° nad normalom.

Dunajska borza

dne 17. maja 1898

Stupni državni dolg v notah	101	gld.	95	kr.
Stupni državni dolg v srebru	101	"	85	"
Avstrijska zlata renta	121	"	10	"
Avstrijska kronna renta 4%	101	"	70	"
Ogerska zlata renta 4%	120	"	90	"
Ogerska kronna renta 4%	99	"	25	"
Avstro-ogerske bančne delnice	910	"	—	"
Kreditne delnice	366	"	50	"
London vista	120	"	90	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	97 1/2	"
20 mark	11	"	78	"
20 frankov	9	"	56	"
Italijanski bankovci	44	"	12 1/2	"
C kr. cekini	5	"	66	"

Dne 16. maja 1897.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	160	gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	198	"	—	"
Dunavska reg. srečke 5% po 100 gld.	129	"	50	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	98	"	70	"
Akcijske anglo-avstr. banke po 200 gld.	156	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	75	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	27	"	—	"
Kreditne srečke po 100 gld.	200	"	—	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	519	"	—	"
Papirnati rubelj	1	"	27 1/2	"

Tažnim srcem javljamo, da je naša nepozabna soproga, oziroma mati in sestra, gospa

Zofija Kovač

rojena v Starem trgu pri Ložu, v najlepši dobi življenja, v 24. letu, po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, danes ob 1/9. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb bo dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Kindermannsgasse št. 38, na centralno pokopališče.

Rajno priporočamo v molitev in blag spomin,

Gradec, dne 16. maja 1898.

Makso Kovač, soprog. — Zofija, hčerka. — Karl Kovač, brat. (777)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Pizenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesc-Bled. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 45 m. zjutraj osebni vlak z Dunaj via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesc-Bleda. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osebni vlak z Dunaj via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lenc-Gasteina, Ljubna, Celovec, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 19 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. (17—111)

RONCEGNO

najmočnejša naravna, arsen in železo so-
držujoča mineralna voda

priporočena od prvih medicinskih avtoritet pri:
anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih
bolezni, malariji itd.

Pitno zdravljenje uporablja se skozi celo leto.

Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in lekarnah.

Kopalnice Roncegn južno Tirolsko,
postaja valsuganske
železnice.

1 1/2 ure oddaljeno od Tridenta, mineralna, blatna,
purna kopalnica, popolno zdravljenje z mrzlo vodo,
elektroterapija, masaža, zdravilna gimnastika.
Višina nad morjem 535 metrov, prekrasna lega, zaščiten
od vetrov, dišeč, suh zrak, brez vsega prahu, stalna tempe-
ratura 18 do 22 stopinj. Zdravilišče prve vrste z obšir-
nim lepim parkom, prekrasno razgled na dolomite, 200 sob
za tuje, obedovalnice in bralne sobe, zdravilski salon. Pov-
sod električna razsvetljava, zdravilska godba, lawn-tennis.
Senčnata izprehajališča, lepi izleti. Sezona maj-oktober.
Prospekte in pojasnila daje kopalniško ravnateljstvo
v Roncegnu. (746—2)

odpravi v 7 dneh popolnoma (366-17)

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in
za olepšanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvri-
nih steklenicah po 80 novč. ima na prodaj
Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate,
motike, krampe, vile,
vsakovrstne žage, pile,
lonci (železnosti in plošče-
vinasti), nagrobni križi,
različna mizarska, te-
sarska, ključavni-
čarska, kovarska in
usnjarska orodja.
Štedilniki, peči, ko-
vano in valjano že-
lezo, vsakovrstno ku-
hinjsko orodje, ko-
vanja za okna, vrata
in cele hiše. Železni-
ške šine za oboke,

Zaradi opustitve trgovine
oblastveno dovoljena (603—15)

popolna razprodaja
vsakovrstne železnine

◀ po tovarniških cenah ▶

Najlepša prilika gosp. trgovcem vsakovrstno
železnino najceneje si naročiti.

Andr. Druškovič

železarija, Mestni trg št. 9/10.

cement, storje za
strobe, dratence in
drai, vsakovrstne teht-
nice, vsakovrstna plo-
ščevina, mesingasta,
pakfonasta, bakrena,
cinkasta, bela in črna
in pocinkana. Trombe
za vodo in gnojnice;
svetilke za vozove;
različna kovanja za ko-
čije. Ključavnice, me-
singaste ključke,
pante in zapahne, ple-
tene omare in pipe
za pivo itd. itd. itd.

Na prodaj je dobro ohranjen biljard

pripraven tudi za gostilne na deželi. — Več pove
Josip Kramar, kavarnar v Ljubljani, Du-
najska cesta št. 5. (785-1)

Gostilna

v lepem kraju na Gorenjskem se
daje v najem ali na račun.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“. (757-5)

Kompanjon

za kupčijo z mešanim blagom na deželi se išče
z vlogo 2—3000 gld. Delavna moč. — Ponudbe
pod „Strokovnjak“ na upravništvo „Slovenskega
Naroda“. (761-3)

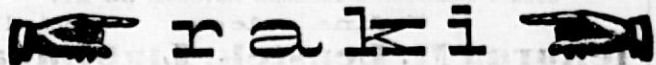
Lep prostor za stavbo hiš v Mariboru

10 minut izven mesta proti Vindenau, ki meri 2
orali 786 sežnjev, se prodaja po nizki ceni.
Več pove Jak. Erič, sodar pri Jož. Rothu v
Razvanju (Rothwein) pri Mariboru. (775-2)

Gostilna „pri raku“

v Ljubljani, Krakovski nasip št. 4.

Tu se dobé vsak dan sveži

Tudi se oddajajo živi raki na dom v Ljubljani in
na deželo, komad po 12 do 18 kr.
Dalje točim pristna dolenska vina in vedno
sveže Koslerjevo pivo. Izvrstna kuhinja. Senčnat vrt.
Lep salon, pripraven za male družbe.

Z odličnim spoštovanjem

(667-4)

J. Spitzer, gostilničarica.

Zanimajte se

večar za izborni domači izdelek,
za liker iz kranjskih planinskih zelišč,
ki se zove (222-22)

„Triglav“.

Izdeljuje ga J. Klauer v Ljubljani.

Ta liker se mora radi svoje čistote in nepre-
kosljivo zdravilnega učinka na prebavnost naj-
topleje priporočati ter kot okrepilo ne sme manj-
kati v nobeni hiši.

Dobiti je v lekarnah gg. M. Werdtschlä-
ger-ja in U. pl. Trnkoczy-ja, kakor tudi v ve-
cini delikatesnih in specerijskih prodajalnic.

Mlad mož, bivši vojni potovalce in
samostojni trgovec, želi vsprejeti

službo potovalca

ali kaj drugega.

Ponudbe pod „Potovalce“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. (722-3)

Prodaja vina.

Imam v kleti pristno istersko črno in
belo vino od 16 do 25 kr. liter, postavljeno
na kolodvor državne železnice Dignano. Mali
vzorčki se ne pošiljajo.

A. M. Pujman, Dignano,
Istra.

(589-9)

Mlada zakonska

želi tako dobro gostilno, trgovino
ali kaj drugega na račun prevzeti s malo kav-
cijo ali pa za hlénika ali tako drugo službo
nastopiti.

Naslov pod „M. J. N.“ na upravništvo
„Slovenskega Naroda“. (720-3)

Dne 1. avgusta t. l.

bo v moji hiši

1 stanovanje prosto.

Henrik Kenda

Mestni trg št. 17.

(781-1)

Novo! V Latermanovem drevoredu. Novo!

Od nedelje 15. maja naprej

vsak dan

(784-1)

svetovnoslavno gledališče učenih psov.
Brez konkurence. Non plus ultra!

Zares klavir igrajoči pudelj

ki igra iz opere „Marta“ napev „Zadnja roža“ in 20 drugih
najbolje dresiranih miniaturnih psov.

Znižane cene prostorov: Zaklj. sedež 60 kr. I. prostor 40 kr.
II. prostor 30 kr. Stojišče 15 kr. Otroci in dijaki na
sediščih polovico.

Predstave se vsak dan ob 4., 6. in 8. uri sveder.

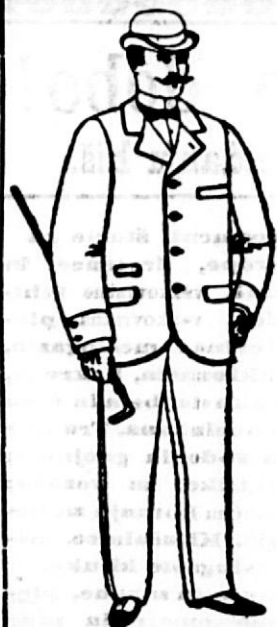
Živeči človeški trupi

imenovani živeči uganjke.

Isti so se najzadnje predstavljali 6 mesecev v Budimpeštanski razstavi in jih je
občudovala najvišja gospoda. Vstopnina 20 kr.

Vsaki dan od 9. ure jutraj do 9. ure sveder.

Elbora je za vsakogar nepojmljiva zagonetka v svoji spominski vednosti.

Poletne obleke
od 10 gld. naprej
pri
Gričar & Mejač-u
Ljubljana,
Prešernove ulice
št. 9.
(692-3)

Več kakor 1000 najlepših
vzorcev soilenega blaga pošljem
čast. damam radovoljno na izbero
na dom. Z odličnim velespoštovanjem

Henrik Kenda

Ljubljana, Mestni trg 17.

(780-1)

Razglas.

Zgradba okrožne bolnišnice v Postojni

oddala se bode

potom zmanjševalne dražbe

katera se bode vrnila

dné 25. majnika 1898. leta dopoldne ob 10. uri
v občinski pisarni v Postojni.

Obris in prevdarek ležita v občinski pisarni v Postojni v pregled.

Stroški proračunjeni so na 13.500 gld. Pisanimi ponudbam je pri-
ložiti 10% varščino.

Stavbeni pogoji se bodo naznanili pred pričetkom dražbe.

Zdravstveno okrožje v Postojni

dné 25. aprila 1898.

(786-1)

Nacelnik: Vlačič.

V najelegančnejši opremi s umetniško prilogo iz-
haja:

„MLADOST“.

Smotra za moderno književnost in umetnost.

Sodelujejo prvaki hrvatske, slovenske in srbske književnosti.

Cena za četrt leta 2 gld. Za dijake 1 gld. 25 kr.

Posamezne številke 40 kr.

Naročbe vzprejemajo vse knjigarne, poštni uradi in

Uprava: Wien, IX., Türkenstrasse 23, II., 2, 19.

Prva številka vsakemu na ogled.